

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

48. Quae sint argumenta eorum qui aiunt Daemonem non posse in tripudiis repraesentare innocentes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

378 Dub. XLIV. *Quæ sint argumenta eorum qui*
homines in mundo non plane doctri-
næ omnis expertes, qui valde metuant,
ne dæmon id Deo permittente, & pos-
sit & faciat: satis quoque quod nos hæc
super re Iudices monemus. Nunc ipsi si
nihilominus in vitæ ac necis causa a-
cerbissimis tormentis in personas qual-
libet grassari volunt, fundamentum
hoc suum vel probare argumentis viro
cordato dignis debent, vel excusari
non poterunt. Videamus igitur qui
probent, quam solidas rationes ad-
ducant.

D V B I V M XLVIII.

*Quæ sint Argumenta eorum qui probare
nituntur dæmonem non posse seu velle
in tripudiis representare
innocentes?*

RESPONDEO, Argumenta hæc con-
gessit Binsfeldius, ad quem &
Delrius remittit. Ut non parum flu-
ctuem quam solide semper in res ma-
gicas disquisitum esse, debeam præ-
sumere; cum ad eius remittimur ar-
gu-

probare nituntur demonem non posse repres. noc. 379
gumenta, cuius ego nondum vllum
solidum reperire potui, vti mox ex
vorum solutione constabit. Itaque ar-
gumenta ea ex Binsfeldio ponam ordi-
ne, nisi quod argumentum primum ex
Delrio sumam.

ARGVMENTVM I. Dicitur non
potest quam nuper quidam Confes-
sarius Sagarum alioqui non peritissi-
mus, in verbis Delrij triumpharet,
cum ea ex allato eius libro in hunc mo-
dum recitasset: *Possent, inquit Del-
rius, demones assumpta hominum inno-
centum figura in conuentibus suis compa-
rere, si Deus id non impediret, quem
id haectenus permisisse mihi & illectum &
inauditum adhuc in crimine Magia. Sic
ille lib. 2. quaest. 12. num. 5. Et mox
ibidem: Si Deus id sinit, max fraudens
aperit, vel propter alia peccata in eorum re-
missionem, vel ad maius meritum, vel glo-
riam sufferentia id permittit. Ex quo di-
ctus Confessarius: Ecce, inquit, illectum
hoc & inauditum est ipsi Delrio? quis igitur
id factum credat?*

RESP. I.

RESP. I. Argumentum hoc nimium probat & sic nihil: probat enim infinita alia quæ facta vere sint, facta non esse, quia hæc Delrio illecta & inaudita sint: mihi certe & pluribus mecum nec est illectum nec inauditum.

RESP. II. Inquisitores hodierni novas indies machinationes, nova scelera Sagarum hæctenus inaudita novis tormentis extorquent, & apud Principes ac vulgum mire crepant. Quid si utar nunc dicto argumento & omnia illa negem, eo quod illecta ea sint & inaudita Delrio, quid dicent? indignabuntur sane ac contendent nova indies Deum permittere: & cur non mihi igitur cedant inter tot nova ista hæctenus illecta & inaudita quæ Deus dæmoni in conventibus permittat, etiam has representationes intercurrere? dicam hoc unum etiam ex illis novis esse.

RESP. III. Quæ visæ in conventibus denunciatur, certo habentur nocentes, & certo ibi corporaliter fuisse: itaque tam diu torquentur donec fateantur, & si quædam torturas superant ac non faten-

probare nituntur demonem nō posse repres. innoc. 381
fatentur, iam eæ tamen comburuntur
viuæ vt obstinatæ, nam omnes simplici-
ter nocentes esse debent: Quid mirum
igitur si illectum est & inauditum Del-
rio, nullas innocentes in conuentibus
comparuisse?

RESP. IV. Si excipias non ita fieri vt
dixi, sed quæ falsæ in torturis non sint,
dimitti secundum iura, & non combu-
ri: iam rursus id mihi seruit: nam illæ
igitur quæ dimissæ sunt, innocentes iu-
dicatæ sunt, non igitur illectum saltem
& inauditum est innocentes aliquas in
tripudiis comparuisse. Nihil igitur hoc
quidem argumentum euincit.

ARGUMENTVM II. Dæmon huiusmo-
di repræsentationes non appetit. Ergo.
Probatur antecedens: nam perspectum
est ei ex sacris literis Deum non permit-
tere, vt electi tribulentur aut tententur
nisi ad meritum, probationem & bo-
num. Ita Binsfeldius.

RESP. I. Argumentum hoc nimium
probat, & sic nihil: nam iisdem plane
verbis probari posset, dæmonem non
percussisse Iobum à capite ad plantam
pe-

382 Dub. XLVIII. *Quæ sint argumenta eorum qui*
pedis, nec denique ullorum vnquam
martyrum exquisitas pœnas ac necem
suis artibus promouisse. Dicam enim
totidem syllabis: *Dæmon huiusmodi artes*
non appetit; perspectum est ei ex sacris literis
Deum non permittere, ut electi tribulentur
aut tententur, nisi ad meritum, probationem
& bonum.

RESP. II. Non omnes quos Dæmon
repræsentaret electi essent, essent aliqui
mali & nequam in mortalibus peccatis
constituti, etsi Magiæ criminis exsortes
atque eatenus saltem innocentes. Etsi
igitur non appeteret dæmon ob alla-
tam causam repræsentare electos, non
continuo probatum est, non appeteret
innocentes. Nihil igitur & hoc argu-
mentum euincit.

ARGVMENTVM III. Hæc doctrina,
inquit Binsfeldius, quod Dæmon inno-
centes repræsentare non possit, maxi-
mum robur sumit ex conscientiiis inno-
centum. Quis enim innocens angitur
aut timorem concipit, ne à Dæmone
inter maleficos & Sagas repræsentetur?
alias si hoc posset Dæmon, semper o-
mnes

probare nituntur dæmonem nō posse repræs. innoc. 383

omnes merito in timore & tremore versaremur, ne in fabulam & tragœdiam, in qua salus animæ & corporis periculo exponeretur, traheremur. At securæ conscientiæ nullo modo sibi metuunt. Ergo: sic ille.

RESP. I. Argumentum hoc nimium probat, & sic nihil: nam iisdem syllabis æque probari posset innocentes non posse nec solere à Sagis incantari, & maleficiis in omnem vitam miserimos reddi. Probo: Quis enim innocens cum mane surgit angitur aut timorem concipit ne ea die à Sagis incantetur? alias si hoc possent Sagæ, semper omnes merito in timore & tremore versaremur, ne maleficio aliquo afflaremur, quod in omnem vitam nos misereros redderet. At securæ conscientiæ non sibi metuunt. Ergo

RESP. II. Securi & absque metu sunt innocentes, non quia omnes existiment se à dæmone exhiberi non posse, aut quasi id dæmon interdum non faciat: sed quia existimant, etsi id fiat, sibi tamen non obfuturum, eo quod
nun-

384 Dub. XLVIII. *Quæ sint argumenta eorum qui*
nunquam tam imprudentes & indiscretos Iudices ad tribunalia fessuros supponant, qui ex diabolicorum hominum denunciationibus processuri sint, plusq; credituri nequam dæmonis mancipiis quæ accusent, quam integritati morum quæ excuset.

RESP. III. Vbi feruenter in maleficos inquiritur, & Iudices eius sunt sententiæ de qua loquimur vt ex hisce nugis procedendum putent, nego innocentes non sibi metuere: falsissimum hoc est: plurimos ego scio optimos conscientiosissimosq; homines qui vehementer formidarunt, atque adeo nonnullos qui alio transtulerunt sedem. Scio qui me aliosq; hac ipsa super re consuluerunt, scio qui cum in urbem vicinam excurrissent consulendi & generaliter confitendi causa, vbi reuersi sunt sequenti die, hoc ipso indicio esse captos, quasi fugam adornassent, nec tamen fugere potuissent Deo vindice eos turbante & retrahente; cumq; contrarium testari vellent, permissum id eis non esse: scio nonnullos iam tum esse
me-

probare nituntur demonem non posse repres. innoc. 385
meditados si comprehendantur & cogantur vi poenarum se reos dicere, quas texere narrationes velint, vt probabiliter mentiti videantur, ne si quippiam non congruat, in neruum repetantur; scio & quas multis resolutiones dederim circa hos ipsos conscientiae casus, quatenus sine peccato mortali in torturis contra se vel alios mentiri liceret aut non liceret: Vt sane in multis locis insigniter multi boni formident. Itaque argumentum hoc Binsfeldij nihil facit, nisi vt me potius contra ipsum iuuet: sic enim conficio: si tam paruum in his rebus experientiam aut cognitionem Binsfeldius sumpsit, vt adeo ignoret, quae passim sunt nota, quid ei tandem similibusque Doctoribus in his causis tribuendum est? sedeant in musæo suo, & quod vtilissime haecenus fecere, lucubrations Theologicas ad nos emittant: tum autem reorum causas, obsecro, ne attingant tantæ authoritatis viri, nisi hanc saltem aliquando ad incarceratorum aures propius inclinarint, & pœdore carcerum saturi abscesserint; qui vt

Cc

ha-

386 Dub. XLVIII. *Quæ sint argumenta eorum qui*
habeo experientia, excitare spiritus ac
species solet, ne non multo quam alias
clementius philosophemur.

ARGUMENTVM I V. Quod nunquam
factum est, neque fit secundum com-
munem rerum cursum, nequaquam
fieri posse, si ex facti contingentia in-
commoda sequantur, iudicandum est.
Sed nunquam, aut rarissime auditum
est ex constantibus, & perseverantibus
confessionibus, quod innocentes re-
præsentati sint in conventibus, imo
semper experientia compertum, ibi re-
præsentatos eos, qui fuerunt rei tanti
criminis. Ita Binsfeldius.

RESP. Negando minorem. Vnde
nim scit Binsfeldius, nunquam inno-
centes repræsentatos, & accusatos, ac-
plexos esse? unde scit omnes repræsen-
tatos, & accusatos tanti criminis reos
fuisse? an ex constantibus confessioni-
bus, ut ait? at unde nouit has confes-
siones omnes veras fuisse, nec metu, aut vi
quæstionum expressas? Iam tum con-
stat plurimos esse qui contra se men-
tiantur: unde ipsi notum est, eas ipsas,
qua-

probare nituntur demonem non posse repræs. innoc. 387

quarum constantibus confessionibus nititur, non in istarum numero fuisse, quæ mentitæ sunt? Væ illi, quæ semel in tormenta pedem immiserit, non retractura vnquam quin omnia fateatur quæ cogitari potuerint. Spectat huc responsio tertia supra data ad argumentum primum, quam repete. Igitur sic sæpe mecum ratiocinari soleo, quod non omnes nos magi sumus, hanc vnicam esse rationem, quod tormenta ad nos non attingunt: verissime quidam nuper inter scyphos, & ipse magni Principis Inquisitor iactare ausus est, si sub suas manus, & tormenta vel ipse Pontifex veniret, sine dubio tandem se maleficum quoque esse confessurum. Idem faceret Binsfeldius, idem ego, idem cæteri, pauculis robustissimis exceptis. Nihil igitur & hoc argumentum euincit: repete autem, vt dixi, responsionem tertiam supra datam ad argum. I.

ARGVMENTVM V. Si Dæmon repræs-
sentare potest innocentes in conuenti-
bus maleficorum, poterit & innocen-
tes in forma homicidæ, adulteri, forni-

388 Dub. XLVIII. *Quae sint argumenta eorum qui*
catoris, cum omnium innocentum ma-
xime interitum exoptet. Accusetur
quis ergo homicidij, latrocinij, furti,
adulterij: eludet accusatus, ac dicet
culpa se vacare, Diabolum se transfor-
masse in eius faciem, & facinus patraf-
se, &c.

Huius argumenti nodum, inquit
Binsfeldius, soluere non poterunt, qui
ita urgente conscientia, vel non raro
excæcantibus affectionibus laborant.
Sic ille.

RESP. Quod Binsfeldius eos, qui in
nostra sunt sententia, sic absolute per-
stringit, quasi laborent excæcantibus
affectionibus, & urgente conscientia,
sine fundamento facit. Interim si, qui
affectibus laborant, soluere eius no-
dum non possunt, nos certe non labo-
ramus, cum soluere possimus: dicimus
enim plane dissimile esse à nostro casu
quod ipse affert; id quod sic ostendo.
Attendat lector & intelliget.

Si esset locus aliquis, in quo certis
constitutisq; temporibus ac horis varia
apparere spectra, & miros ibi ludos, ac

va-

probare nituntur demonem nō posse repræs. innoc. 389

varias hominum affectiones effingere
solerent ; tum autem Sempronius ac-
cusaret Gracchum , quasi eum illo ipso
tempore atque hora in eo loco conspe-
xisset homicidium patrantem , merito
prudens quisque Iudex sufficienti cum
ratione dubitare posset , ne fortassis
non Gracchus is vere fuisset , sed eius
loco inane spectrum : Insulse autem
faceret , si sine aliis indiciis hac sola
causa Graccho quæstionem decerne-
ret. Idem autem in nostro casu est. A-
iunt enim iam ante aduersarij , certa es-
se Dæmoni loca atque tempora , quibus
festa & conuentus , ac tripudia sua cum
Sagis celebret : Aiunt etiam variis ibi
repræsentationibus ac formis , nunc
hac, nunc illa specie, viri, mulieris, mi-
litis, virginis, adolescentis, hirci, leo-
nis, &c. suorum asseclarum oculis ob-
ludere ; si qui absunt à conuentu, eo-
rum quoque vices , vt aduersarij faten-
tur , ipse supplet : quædam vere , plura
fictæ inibi geruntur , putant delicatè e-
dere , bibere , dormire in lectis ebur-
neis , &c. cum non nisi morticinis ve-

Cc 3

390 Dub. XLVIII. *Quæ sint argumenta eorum qui*
scantur, camerinam potent, & sub pati-
bulo quiescant. Omitto enim illusio-
nes omnes cæteras, quæ in hisce sacris
solemnes sunt, sic vt nihil æque ibi age-
re videatur infernalis histrio, quam vt
meris laruis, spectris, & falsis imagini-
bus confingendis indulgeat. Quæ cum
ita esse fateantur omnes, ij contra quos
ago (nam quid ego de conuentibus iis
sentiam, alias declarabo) prudenter
sane dubitabit quicumque is Iudex erit,
an non in hac spectrorum omnis gene-
ris confingendorum facultate ad alia-
rum quoque personarum, maxime in
peccato mortali existentium fictionem
licentia dæmonis se in his locis exten-
dat: prudenter etiam formidabit, ne
qui in his locis eo tempore visus esse di-
catur, is ipse ille fuerit, an vero yana
aliqua larua oculis obiecta. Ex quo ta-
men minime sequetur, quod vt quis-
que in alio quouis loco nullis talibus il-
lusionibus seu phantasmatis obnoxio
latrocinari, furari, adulterari, &c.
conspetus sit, tum quoque suspicari
debeam, ne à spectro sim delusus. Lon-
ge enim dispar ratio est. Ex quibus ad-

modum iam liquet, quam plane nihil in eo Binsfeldij argumento inest, quod ipse pene insolubile putabat: quamq; male nos arguerit habere oculos clausos, sic enim ait, quod ista non videamus, quæ ipse se in allato argumento videre putabat. Possit & aliter responderi; sed quod respondi sufficit. Et totam vim argumenti sufficienter eneruat.

ARGUMENTVM VI. Deus non permittet vnquam Dæmoni, vt innocentes exhibeat, ergo & non potest.

RESP. Negando antecedens. Vnde hoc certū est aduersariis, quod Deus id non permittit? multa alia grauiora permittit Deus, vt supra docuimus, necesse Martyrum, infantulorum, cōculcationes sacrarum hostiarū, & similia infanda. Præterea permittit Deus vt Dæmonium in speculis, tum aqua, oleo, aliisve exhibeat imagines variarum personarum cum passim curiosi ad ariolos & diuinos accedunt, consuluntq; quis furtū in domo factum cōmiserit, quis equos abegerit, quis pecus maleficio infestauerit, quis filia familias futurus sit spon-

392 Dub. XLVIII. *Quæ sint argumenta eorum qui*
sus, quis primus è familia moriturus, a-
liave id genus nimis vsitata ac nota, in
quibus tamen sæpe fallit, & innocentes
quoque, vti constat, falso iudicio one-
rat. Noui ego virum probum, doctum,
& religiosum, egregia forma, in quem
cum procax quædam mulier, & Saga
insana furore Veneris exardere cœpil-
set, nec tamen vlla via, quas varias ten-
tarat, potiri optata spe posset, hoc vno
se vtcunque leniebat, quod dæmonem
suum concubinum in illius semper fa-
ciem formatum accipiebat, vt ei dein-
de ipsamet est fassa, nisi & in hoc ei fu-
cum fecit. Et cur igitur quod alibi po-
test dæmon, repræsentare innocentes;
id in solis suis conuentibus & solenni-
bus sacris non possit?

DICES, Si in conuentibus repræsen-
tare dæmon innocentes permittatur,
cedet hoc in damnum tertij, (vt nuper
mihi quidam inquebat) & nimis ma-
gna hinc incommoda in Rempubl.
redundabunt.

RESP. I. Sit ita: sed vnde tibi constat
Deum non permittere ea, quæ cedunt
in

probare nituntur demonem nõ posse repres. innoc. 393
in damnum tertij , & ex quibus magna
incommoda in Rempubl. redundant?
permittit Deus dæmoni vt Sagas trans-
ferat , pharmaca iis ad maleficia submi-
nistret , & similia , quæ nemo aduersa-
riorum controuertit: nullane ex his in-
commoda nascuntur? Quam hoc ridi-
culum est! Nisi igitur aliunde constet
Deum non permittere innocentium
repræsentationes in diabolicis illis lu-
dis, frustra id negatur, & sic e iudicio.

RESP. II. Negando quod assumitur:
nam quod , obsecro , incommodum
ex iis repræsentationibus in Rempubl.
redundabit? an quod innocentes ha-
bebuntur nocentes? torquebuntur? &c.
sed Respondeo: habebuntur nocentes,
& torquebuntur à Iudicibus prudenti-
bus & cordatis, nego; ab imprudenti-
bus & vecordibus, concedo: Deinde
vero aduersarij male discurrunt. Aiunt
innocentibus repræsentatis hoc incom-
modi datum iri, quod habebuntur no-
centes & torquebuntur: Presupponunt
igitur quod taliter repræsentati nocen-
tes habebuntur: cum hoc ipsum sit in

394 Dub. XLVIII. *Quæ sint argumenta eorum quæ*
quæstione, an taliter repræsentati no-
centes habendi sint? Itaque in circu-
lum argumentantur: Cur visæ in saltu
merito nocentes habebuntur? quia
Deus innocentes ibi repræsentari non
permittet: cur autem Deus non permit-
tet? quia incommodum sequitur; nam
ibi visæ nocentes habebuntur. Ecce

NB quam parum hodie aduersarij ad Dia-
lecticam attendunt! A, quia B, & B,
quia A. Nemo igitur hunc circulum
hactenus deprehendit? Et inuenti
adhuc docti viri, etiam religiosi sunt,
qui his circulis vtantur, & Magistratus
ac Principes in errores ducant; nec
deinde autem aliquando reducant, nec
à Superioribus suis eque omnium igna-
ris cohibeantur? Porro quod vult Bins-
feldius priuilegium hoc esse filiorum
Dei, vt tale quid non permittatur, supra
refutatum est Dubio 10. inde repetere. Om-
nino hic inferendum est, quod nuper-
rime contigit loco celebri Germaniæ,
in quo omnia pene in cineres concide-
runt. Vocauerat ad mensam suam Prin-
ceps religiosos duos, viros spectatæ vir-
tutis,

probare nituntur demonem nō posse repræs. innoc. 325
tutis, & doctrinæ; inter epulas deinde
Princeps ad alterum eorum: Mi Pater,
inquit, existimasne ex æquo, & recto ge-
ri, cum eos hæctenus in neruum abripi-
mus, qui à decem & duodecim Sagis de-
nunciati sunt in saltibus comparuisse?
vereor non parum ne mille artifex suis
asseclis illudat, & non æque tuta sit ad
veritatem via, quam per hæc denun-
ciationes sternimus: præsertim cum &
viri grauiissimi, doctissimiq; non pau-
ci passim incipiant reclamare, & con-
scientiam nobis commouere: Dic i-
gitur, quid sentis? tum ille, vt est a-
cer subinde & profusus impetus eo-
rum, qui non vltra pedes quatuor à
fornace absiti philosophari solent: quid
malum, inquit; quod nos anxios hic
facit, ac conscientiam constringit tot
testimoniis conuictam? Scrupulus sit
existimare, id vnquam Deum permis-
surum, vt innocentium personæ ita
traducantur: non est quod ad tantum
denunciationum numerum Iudex hæ-
sitet, quin tuto progrediatur. Ad quod
cum rursus à Principe replicatum ef-
set,

396 Dub. XLVIII. *Quae sint argumenta eorum qui*
set, atque vltro citroq; multa in vtram-
uis partem hinc inde mota; videreturq;
religiosus penitus obtinere velle. con-
cludens tandem disputationem Prin-
ceps: Atqui vero, inquit, doleo mi Pater
tuam vicem, qui in re capitali tuomet
ore te confodisti, nec habes adeo quod
reclames, si te quoque in custodiam re-
cludo: quippe quem à se in conuenti-
bus suis visum non minus quindecim
denunciarunt: neve putes rem serio
non agi, nihil impedit quin è vestigio
acta afferri iubeam, vt te ipse tibi legas,
tot testibus quot nec ipse postulabas
conuictum. Obstupuit vir bonus, & de-
iecto vultu non habuit quod sic subito
opponeret præter confusionem, & è
summa facundia silentium. Non fabu-
lam narro, res ita gesta est vt dixi, lo-
cum & personas designare non est ne-
cesse. Id vnicum mirari subit, cum &
inquit Scriptura, & aduersarij conce-
dant, posse dæmonem vt perdat animas
se transformare in Angelum, imo actu
se transformare dicat Apostolus 2. Co-
rinth. ii. cur vt perdat corpus non pos-
set

probare nituntur demonem nō posse repræs. innoc. 397

set in hominem innocentem? Nihil igitur & hoc argumentum euincit; examinemus vltimum quod restat.

ARGUMENTVM VII. & vltimum. Hanc sententiam & veram doctrinam, inquit Binsfeldius, quod Diabolus non possit in conuentu repræsentrare innocentem, præterquam quod nostri malefici testimonium perhibent, tenent Doctores; Auctores Mallei, itemq; Iaquerius, Spinæus, Loyerius: sic ille pag. 360.

RESP. Sententiam nostram, vbi modo ventilari cœperit, multo plures tenebunt. Et hanc veram potius doctrinam esse, ratione malumus quam auctoritate obtinere. Vnde nec argumentum hoc quicquam euincit. Quod autem ab auctoritate Sagarum orditur Binsfeldius, ridiculum nimis est: nam sensus est quasi dicas: Sententia hæc vera est, quia tenent eam discipulæ parentis mendacij: pulchra probatio! testimonio igitur Sagarum, auctoritatem conciliant ipsæ Sagæ. Ait Christus in Euangelio: Si ego testimonium perhibeo

398 Dub. XLVIII. *Quæ sint argumenta eorum qui*
beo de me ipso, testimonium meum
non est verum: ait allatum argumen-
tum: Si Satanas testimonium perhibet
de se seipso, testimonium eius est ve-
rum. Miror sane ubi simus! Quanquam
vt ad extremum dicam quod sentio;
plane in ea opinione sum, vt & ante in-
nui, cum dicunt reæ se has & illas in
conuentibus vidisse, mentiri coactione
pœnarum, cum plurimam partem in-
nocentes esse putem: Id saltem video,
necesse esse vt si aliquot solum inno-
centes cum reliquis inuolutæ sint, mox
ingens alia innocentum multitudo se-
quatur, dum aliæ alias quas nesciunt vi
tormentorum coactæ secum accusan-
do trahunt. Veritatem scire non volu-
mus, sed vt simpliciter se omnes reas fa-
teantur volumus. Id necessario tandem
quicquid fiat obtinendum est. Itaque
nunquam mihi hætenus in mentem
venit dubitare quin in mundo Sagæ
multæ essent: nunc cum publica Iudi-
cia penitus examino, eo sensim me du-
ci video, vt dubitem, an sint vix vllæ.
Certe de tripudiis seu conuentibus an
vn-

probare nituntur demonem nõ posse repræs. innoc. 399
vnquam corporaliter fiant, non parum
dubitari potest. Et vtinam quis excutiat
accurate! Nunc hoc quidem commen-
tario excitare doctos placuit, vt quæ
ad processus huius criminis spectant,
paulo altius ventilare incipiant. Cæ-
co impetu & meditatione casso multos
ferri quotidie experior: ingenia mihi
illa placent, quæ non vniuersa esse ve-
rissima & indubitata existimant, quæ
vulgus amplectitur. Sed quicquid sit,
prouideant Principes, ne in re graui &
quæ restitutionem annexam habet, in-
cauti sint.

D V B I V M XLIX.

*Quæ sint Argumenta eorum qui denun-
tiationibus Sagarum fidem habendam
esse volunt, & sufficere aiunt
ad denunciatas tor-
quendas?*

Multa adducuntur, sed quæ facile
corruant, nos ordine ponemus
& soluemus.

ARGVMENTVM I. Iudex tenetur
reum